

KRZEMIENICA

Lokalizacja (historyczna i współczesna)

KRZEMIENICA, dawny powiat rawski województwa rawskiego (ob. gmina Czerniewice, powiat Tomaszów Mazowiecki, województwo łódzkie) / dekanat Rawa Mazowiecka, archidiaconat łowicki archidiecezji gnieźnieńskiej (ob. dekanat Rawa Mazowiecka diecezji łowickiej)

KOŚCIÓŁ PAR. PW. ŚW. JAKUBA APOSTOŁA, pojedynczy panel drewniany z dekoracją floralną

Datowanie (z fazami)

2. poł. XVI w.

Fundator / fundatorzy (odpowiednio do faz)

rodzina Lipskich z Lipia herbu Łada

Wykonawcy (osoby, warsztat, krąg artystyczny) – pierwotni i wtórni

nieustaleni

Historia powstania

Pojedynczy, prostokątny panel sosnowy pochodzi zapewne z jednego z elementów oryginalnego wyposażenia drewnianego kościoła par. pw. św. Jakuba w Krzemienicy, który został zastąpiony w latach 1598-1599 przez wzniesioną z fundacji rodu Lipskich z Lipia herbu Łada nową murowaną świątynię. Ewentualnie można rozważyć jego proveniencję z sąsiedniego Lipia, gdzie istniała murowano-drewniana siedziba fundatorów.

Przekształcenia, remonty, konserwacje

Panel odjęty w nieustalonym czasie z większego zespołu, najprawdopodobniej w trakcie ostatniej konserwacji w 2. poł. XX w. wtórnie oprawiony w prostą drewnianą ramę i zawieszony na ścianie zachodniej zakrystii.

Kompozycja / układ

Panel złożony z czterech desek nierównej szerokości, zestawionych w układzie pionowym (dwie skrajne lewe najprawdopodobniej dodane wtórnie), z rozmieszczonymi przy styku desek otworami po dawnych kołkach montażowych.

Ikonografia

Kompozycja floralna w kształcie centralnie umieszczonego dzbana z wyrastającymi bujnymi pędami roślinnymi, tworzącymi regularną wić, bordiura w postaci dwóch prostych linii.

Analiza formalno-stylistyczna

Malatura o bardzo prostej kompozycji i prymitywnym sposobie wykonania, z przewagą czarnej linii i szrafowania oraz kolorystycznym wolumenem ograniczonym do dwóch-trzech odcieni brązów, z lawowaniem na powierzchni liści.

Źródła i literatura przedmiotu

Dzieło nieujęte w literaturze przedmiotu. Szerzej na temat wystroju kościoła w Krzemienicy zob.: *Katalog zabytków sztuki w Polsce*, t. II: *Woj. łódzkie*, pod red. J. Z. Łozińskiego, z. 9: *Powiat rawsko-mazowiecki*, oprac. J. Z. Łoziński i B. Wolff, Warszawa 1953, s. 8; W. Kieszkowski, *Powiat rawsko-mazowiecki. Inwentarz topograficzny*, Warszawa 1939 (= *Zabytki Sztuki w Polsce*, t. II), s. 81-93; D. Kostrzewa, *Kościół w Krzemienicy*, Krzemienica 2001, passim.

Fotografie:

Krzemienica, kościół par. pw. św. Jakuba apostoła, zakrystia, panel z dawnego stropu lub boazerii, przed 1600, wyk. nieustalony warsztat lokalny, fot. MW. 2016.